

T.C.
Hazine ve Maliye Bakanlığı

**Bireysel Yatırımcılara İhraç Edilen Gelire Endeksli
Senetler**

Yatırımcı Kılavuzu

Haziran 2022

I. Genel Hususlar

Hazine ve Maliye Bakanlığınca (Hazine) ihraç edilen Devlet iç borçlanma senetlerinin (DİBS) çeşitlendirilmesi, yatırımcı tabanının genişletilmesi ve yatırımcıların Türk Lirası cinsi varlıklara yönelimlerini teşvik etmek amacıyla, bireysel yatırımcılara halka arz yöntemi ile gelire endeksli senet (GES) ihracı gerçekleştirilecektir.

GES ile getirisi Kamu İktisadi Teşebbüslerinden (KİT) elde edilen ve bütçeye aktarılan hasılat payları ile ilişkilendirilen bir yatırım aracı yaratılmış olmaktadır. Söz konusu senetlere uygulanacak asgari getiri garantisi sayesinde yatırımcının gelir payındaki değişimden olumsuz etkilenmesi önlenmiş olacaktır.

II. Senetlerin Özellikleri

- İhraç yılı Bütçe Kanunu'nda, ihraç yılı ve senedin vade dönemini kapsayan yıllar için açıklanan hasılat payı tahmini rakamları kupon getirisinde baz teşkil etmektedir.
- Senetler, Hazine tarafından belirlenen talep toplama tarihlerinde halka arz yöntemi ile sadece gerçek kişilere ihraç edilecektir.
- Talep toplama dönemi, senetlerin özellikleri (getiri oranı, ihraç tarihi, erken itfa tarihi, itfa tarihi vb.) ve ihraca aracılık edecek bankalar www.hmb.gov.tr internet sitesinde duyurulacaktır.
- Senetler için asgari talep tutarı 1.000 TL olup 1 TL'nin katları şeklinde 1 TL nominal değerli olarak ihraç edilecektir.
- Senetlerin 1 yıl ve üzeri vadelerde ihraç edilmesi durumunda yatırımcılar isterlerse vadesinden önce, 1 TL'nin katları olacak şekilde senetleri satın aldıkları aracı bankalar aracılığıyla, Hazinece belirlenecek ve ihraç duyurusunda açıklanacak dönemlerde birikmiş kupon getirisiyle Hazineye geri satabilecektir.
- 1 yılın altı vadelerde ihraç edilecek senetlerde geri satım imkânı söz konusu olmayacaktır.
- Senetler, her bir kupon döneminde asgari ve azami getiri oranını haizdir.

- Senetler, başka yatırımcılara satılamayacak ve devredilemeyecektir. İstisnai durumlar dışında yatırımcılar senetlerini, satın aldıkları bankadan bir başka bankaya transfer edemeyecektir.
- Talep toplama dönemlerinde yatırımcıların, almak istedikleri senet tutarını aracı banka nezdindeki “vadesiz TL mevduat hesabına” yatırmaları gerekmektedir.
- Senetler, talep toplama dönemi sonunu takip eden ve Hazinece duyurulan valör tarihinde yatırımcıların “yatırım hesaplarına” aktarılacaktır.
- Banka tarafından yatırımcıların mevcut veya talep tarihinde açılan vadesiz TL mevduat hesabına ihraca konu tutarlar için Hazinesinin ihraç duyurusunda belirteceği talep toplama bitiş tarihinden valör tarihine kadar bloke konulur.
- Talepte bulunan yatırımcılar, talep toplama dönemi boyunca taleplerini iptal edebilir. Bu tarihler haricinde iptal işlemi yapılamaz, ancak valör tarihinden önce gerçekleşen ölüm, haciz vb. mücbir durumlarda mevcut hukuki mevzuat bankalar tarafından uygulanır.
- Senetlerin yatırım hesaplarına ihraç edilmesi aşamasında, yatırımcıların yapması gereken herhangi bir işlem bulunmamaktadır. Senetler valör tarihinde yatırım hesaplarına aktarılacaktır.
- İhraç aşamasında yatırımcının senet tutarı talebi Hazine tarafından kısmen veya tamamen karşılanabilir.
- Başka bir bankacılık işlemine konu olmadığı sürece yatırımcılardan, senetlerin vade tarihine kadar vadesiz TL mevduat hesabı ve yatırım hesabı için hesap işletim ücreti alınmayacaktır.
- Senetler sadece kayden takip edilecektir. Ayrıca, başka bir yatırım işlemine konu olmadığı sürece yatırımcılardan, söz konusu senetlerin vade tarihine kadar, Merkezi Kayıt Kuruluşu tarafından yansıtılan ücretler alınmayacaktır.
- Senetler, mevcut vergi mevzuatına tabi olup Gelir Vergisi Kanunu’nun Geçici 67 nci maddesi uyarınca vergilendirilecektir. Bununla birlikte, 22.12.2021 tarihli ve 31697 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 4937 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile, ilgili Kanun maddesinde geçici madde eklenerek değişikliğe gidilmiş olup 22.12.2021–31.12.2022 tarihleri arasında iktisap edilen, DİBS’lerden elde edilen gelir ve kazançlara %0 stopaj oranı uygulanacaktır.

- Ödemelerin tatil gününe denk gelmesi durumunda, yatırımcılara yapılacak ödemeler, sonraki ilk iş günü gerçekleştirilecektir.
- DİBS'lerin gösterge niteliğindeki fiyatları günlük olarak Resmi Gazete'de yayımlanacaktır.

III. Hasılat Payları

GES'lerin getirileri, Kamu İktisadi Teşebbüsleri içerisinde yer alan Devlet Hava Meydanları İşletmeleri (DHMİ) ve Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü'nden (KEGM) bütçeye aktarılan hasılat paylarına endeksli olacaktır. Bu çerçevede, söz konusu senetlerin getirilerine ilişkin ödemelerin hesaplanmasında DHMİ ve KEGM tarafından bütçeye aktarılan üç aylık hasılat payları esas alınacaktır.

Hasılat payı gelirleri; 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 78. maddesi uyarınca, KİT ve Kamu Şirketlerinin gayrisafi hasılatının yüzde on beşine kadar tutarda tahsil edilerek bütçeye aktarılan gelirlerdir. Hasılat payı oranları, ödeme yeri ve zamanı Cumhurbaşkanı tarafından belirlenir.

Geçmiş dönemde alınmış ilgili Bakanlar Kurulu Kararları ve Cumhurbaşkanı Kararlarında belirtilen esaslar çerçevesinde, DHMİ'nin gayrisafi hasılatının %14'ü, KEGM'in gayrisafi hasılatının %10'u, tahakkuk ettiği ayı izleyen ayın sonuna kadar bütçeye gelir kaydedilmek amacıyla ilgili Kurumlarca ödenir.

IV. Ödeme

i) Kupon Ödemesi

İhraç aşamasında Hazine tarafından her bir kupon ödemesine baz teşkil edecek bir getiri oranı belirlenmektedir. Kupon ödemelerinde, ihraç yılı Bütçe Kanunu'nda, ihraç yılı ve senedin vade dönemini kapsayan yıllar için açıklanan hasılat payına ilişkin gelir tahmini rakamları ile kupon ödemesinin gerçekleşeceği aydan bir önceki ay itibarıyla açıklanmış son üç ayda elde edilen toplam hasılat payı tutarlarına ilişkin gerçekleşmeler neticesinde, Hazine tarafından ihraç aşamasında belirlenen getiri oranı endeksleme yöntemiyle yeniden değerlendirilecektir.

Bu çerçevede, hasılat paylarına ilişkin endeks oluşturulacak ve yatırımcıya ödenecek nihai getiri oranı, ihraç aşamasında Hazine tarafından belirlenen getiri oranının, hasılat payı gerçekleşmeleri çerçevesinde hesaplanacak endeks değeri ile

çarpılması yoluyla hesaplanacaktır. İlgili endeks değeri asgari 95 ve azami 110 seviyesinde olabilecek ve bu kapsamda yatırımcıya ilan edilen kupon oranının asgari %95'ine denk gelen getiri garantisi sunulurken, hasılat payları gerçekleştirmelerinin projeksiyon tutarının üzerinde olması durumunda yatırımcı daha yüksek bir getiri elde edebilecektir.

Buna göre kupon oranının belirlenmesinde aşağıdaki endeks ve formüller kullanılmaktadır:

$$\text{Hasılat Endeksi} = \frac{\text{Gerçekleşen Hasılat Payı}_{\text{Hasılat Dönemi}}}{\text{Beklenen Hasılat Payı}_{\text{Hasılat Dönemi}}} \times 100$$

$$95 \leq \text{Hasılat Endeksi} \leq 110$$

$$\text{Nihai Kupon Getirisi} = \text{Hazinece Belirlenen Kupon Getirisi} \times \frac{\text{Hasılat Endeksi}}{100}$$

Hasılat Dönemi = Kupon Ödeme Ayından Bir Önceki Ay İtibarıyla Açıklanmış Son 3 Aylık Dönem

Hasılat endeksi virgülden sonra 3 haneye, nihai kupon getirisi virgülden sonra 2 haneye yuvarlanır.

ii) Anapara Ödemesi

Yatırımcının GES anapara ödemesi vade sonunda yapılacak son gelir payı ödemesi ile birlikte gerçekleştirilecektir. Bu çerçevede, yatırımcıya vade sonunda “Anapara+Son Kupon Ödemesi” tutarında ödeme yapılacaktır.

Örnek:

İhraç Tarihi	21.04.2019
İtfa Tarihi	19.04.2020
Getiri Oranı (Yıllık Basit,%)	20,56
Kupon Dönemi	3 ay

Kupon Tarihleri	Veri Açıklanma Tarihleri	Beklenen Gelir (TL)	Getiri Oranı (Dönem,%)	%95'lik Asgari Getiri Oranı (Dönem,%)	%110'luk Azami Getiri Oranı (Dönem,%)	Baz Alınan Aylar	Gerçekleşen Gelir (TL)	Hasılat Endeksi	Gerçekleşen Getiri Oranı (Dönem,%)	Ödenen Getiri Oranı (Dönem,%)
21.07.2019	17.06.2019	1.334.479.750	5,14	4,88	5,65	Mart-Nisan-Mayıs 2019	1.267.101.000	94,951	4,88	4,88
20.10.2019	16.09.2019	1.334.479.750	5,14	4,88	5,65	Haziran-Temmuz-Ağustos 2019	1.403.181.000	105,148	5,40	5,40
19.01.2020	16.12.2019	1.334.479.750	5,14	4,88	5,65	Eylül-Ekim-Kasım 2019	1.419.579.000	106,377	5,47	5,47
19.04.2020	16.03.2020	1.434.802.750	5,14	4,88	5,65	Aralık 2019 - Ocak-Şubat 2020	1.708.442.000	119,072	6,12	5,65

Yukarıda yer alan tabloda belirtildiği üzere, söz konusu TL cinsi GES'in kupon ödemelerine baz teşkil edecek hasılat paylarının bütçe projeksiyonunda yer alan beklenen gelir tutarı ve gerçekleşen gelirleri ile hesaplanan hasılat endeksinin;

- 95'in altında olması durumunda, asgari getiri oranı (Hazinece belirlenen getiri oranının %95'i) üzerinden kupon ödemesi yapılacaktır.
- 110'un üstünde olması durumunda, azami getiri oranı (Hazinece belirlenen getiri oranının %110'u) üzerinden kupon ödemesi yapılacaktır.
- 95 ve 110 arasında gerçekleşmesi durumunda, kupon ödemesi gerçekleşen hasılat endeksi üzerinden hesaplanacaktır.

Bu çerçevede, örnekte yer alan söz konusu GES'in 3 aylık getirisi asgari %4,88; azami %5,65 olarak gerçekleşecek olup, toplam hasılat paylarının belirlenen asgari ve azami sınırlar arasında değişmesi sonucu yatırımcının elde edebileceği getiri oranı da %4,88 ile %5,65 arasında değişebilecektir.

iii) Vade Tarihinden Önce Yatırımcı Tarafından Senetlerin Satışı

1 yıl ve üzeri vadelerde ihraç edilen senetlerde yatırımcılar isterlerse vadesinden önce, 1 TL'nin katları olacak şekilde senetleri satın aldıkları aracı bankalar aracılığıyla, birikmiş kupon getirisiyle Hazineye geri satabilecektir.

Senetler için erken itfa imkânı ikinci kupon ödeme döneminde başlayıp kalan kupon ödeme dönemlerinde de geçerli olacaktır. Yatırımcılar erken itfa taleplerini, Hazinece ihraç duyurusunda da belirlenecek tarihler aralığında, kupon ödeme tarihlerinden önceki bir hafta içinde aracı bankalarına bildirecektir. Erken itfa işlemleri, ilgili kupon dönemlerinde, işlemiş getiri (hasılat endeksiyle yeniden hesaplanmış Hazinece belirlenen getiri) ve anaparanın yatırımcıya ödenmesi ile gerçekleştirilecektir.

V. Diğer Hususlar

- Kupon oranına baz teşkil eden son 3 aylık hasılat payı tutarları kupon ödeme ayından bir önceki ayın 15. günü açıklanmaktadır. (Ör: 18 Mayıs 2022 tarihinde yapılacak bir kupon ödemesi için hesaplamalara dahil edilecek hasılat payı tutarı, 15 Nisan 2022 tarihinde açıklanan Ocak-Mart 2022 hasılat dönemi verisi olacaktır.)

- İhraç yılı Bütçe Kanunu'nda, ihraç yılı ve senedin vade dönemini kapsayan yıllar için açıklanan hasılat payına ilişkin gelir tahmini rakamlarının ilgili yıl için aylık olarak eşit dağıldığı varsayılacaktır.

- Kupon hesabına ilişkin hasılat döneminin ihracı takip eden yıla denk gelmesi halinde ihracın gerçekleştiği tarihteki son Bütçe Kanunu ekinde yer alan gelecek yıllara ilişkin gelir tahminleri baz alınacaktır.

- Hasılat döneminin birden fazla yıla ilişkin ayları kapsamaması durumunda hasılat payı tutarları, hasılat dönemindeki ayların yer aldığı ilgili yıl gelir tahminlerindeki ay başına düşen tutarlar baz alınarak hesaplanacaktır.

- Ayrıca, gelire endeksli senedin getirisinin hesaplamasına baz teşkil eden hasılat paylarına ilişkin veri yayımlama takvimi ile her bir kupon döneminde ilgili kupon ödemesine baz teşkil edecek hasılat endeksi Hazine tarafından yayımlanacaktır.

- Hasılat paylarının bütçeye aktarılmasına ilişkin geçmişte Bakanlar Kurulu ve Cumhurbaşkanlığı Kararı ile belirlenen oranlarda oluşabilecek bir değişiklik sonrası senet ihracı sırasında öngörülen yıllık gelir tahminlerinin yatırımcı aleyhine gelişmesi durumunda, Hazine tarafından ihraç aşamasında belirlenen getiri oranı ile hesaplanan tutar ödenecektir.

- Aynı şekilde, hasılat paylarına baz teşkil eden oranların yukarı yönlü değişmesi sonrası, toplam hasılat payının öngörülenin üzerinde gerçekleşmesi durumunda kupon ödemelerinde, Hazine tarafından ihraç aşamasında taahhüt edilen azami getiri oranı ile hesaplanan tutar ödenecektir.

- Endeks hesaplamasına konu bütçe gelir kalemlerinin kapsamında herhangi bir değişiklik meydana gelmesi durumunda Hazine tarafından ihraç aşamasında belirlenen getiri oranı ile hesaplanan tutar ödenecektir.

- Endeks hesaplamasına konu hasılat payı gerçekleşmelerine ilişkin kupon ödeme tarihinden sonra geriye dönük herhangi bir düzeltme meydana gelmesi, geçmiş kupon ödemelerini etkilemeyecek, ilgili kupon ödeme dönemi itibarıyla açıklanmış veriler esas alınacaktır.